अधीशः [अधिकः ईशः] Lord, supreme lord or master, sovereign ruler; अंग°, मृग°, मनुज° &c.

अधीश्वरः [अधिकः ईश्वरः] 1 A supreme lord or an employer. -2 An Arhat (among Jainas).

अधीष्ट *a.* [अधि- इष् दिवादि-क्त] Honorary, solicited. —ष्टः [भावे-क्त] Honorary office or duty; one of the cases in which लिङ् or the Potential may be used; P. III. 3. 161 (अधीष्टः =सत्कारपूर्वको व्यापारः Sk.).

अधुना *ind.* [अस्मिन् काले; इदमः इदंशब्दस्य सप्तम्यंतात्कालवाचिनः स्वार्थे अधुनाप्रत्ययः स्यात् P. V. 3. 17 Sk.] Now, at this time; प्रमदानामधुना विडंबना Ku. 4. 12.

अधुनातन *a.* (नी *f*) [अधुना भवार्थे ट्युल् तुट् च] Belonging to the present times, modern.

अधुर *a.* [नास्ति धूः चिंताभारो वा यस्य] Not laden, free from the burden of cares &c. — धूः [न. त.] Absence of burden or cares.

अधूमकः [न. ब.] 'Smokeless', burning or blazing fire.

अधृत *a.* Not held or controlled &c. —तः One of the 1000 names of Vishṇu (सर्वेषां धारकत्वेन केनापि न धृतः स्वप्रतिष्ठितः परमेश्वरः).

अधृतिः *f.* 1 Want of firmness or control, looseness. -2 Incontinence. -3 Unhappiness.

अधृष्ट *a.* 1 Not bold, modest, shy. -2 Invincible, irresistible; unhurt; हूतासो वसवो ऽधृष्टाः Rv. 6. 50. 4.

अधृष्य *a.* 1 Invincible, unassailable; मनसाप्यधृष्यं Ku. 3.51 unassailable even in thought; unapproachable (opp. अभिगम्य); अधृष्यश्चाभिगम्यश्च यादोरत्नैरिवार्णवः R. 1. 16. -2 Modest, shy. -3 Proud.

अधेनुः [न. त.] A cow not yielding milk.

अधैर्य *a.* [न. ब.] Without self-possession, courage &c., swayed by excitement. —र्यं Absence of courage, firmness or control; excitability.

अधोऽक्ष, अधोंशुक, अधोऽक्षज See under अधस्.

अध्यक्ष *a.* [अधिगतः अक्षं इंद्रियं व्यवहारं वा] 1 Perceptible to the senses, visible; यैरध्यक्षैरथ निजसखं नीरदं स्मारयद्भिः Bv.4. 17. -2 One who exercises supervision, presiding over. —क्षः 1 A superintendent, president, head, lord, master, controller, ruler; मयाऽध्यक्षेण प्रकृतिः सूयते सचराचरं Bg. 9. 10; यदध्यक्षेण जगतां वयमारोपितास्त्वया Ku. 6. 17; oft. in comp.; गज°, सेना°, ग्राम°, द्वार°. -2 An eye-witness (Ved.). -3 N. of a plant (क्षीरिका) Mimusops Kauki.

अध्यक्षरं *ind.* On the subject of syllables; above all syllables. —रं The mystic syllable ओम्.

अध्यग्नि *ind.* [अग्नौ अग्निसमीपे वा] Over, by or near the nuptial fire. —*n.* (ग्नि) One of the six kinds of स्त्रीधन (woman's property) mentioned in Ms. 9. 194; a gift made to a woman at the time of marriage: विवाहकाले यत्स्त्रीभ्यो दीयते ह्यग्निसन्निधौ । तदध्यग्निकृतं सद्भिः स्त्रीधनं परिकीर्तितम् ॥ So अध्यग्निकृतं-अध्यग्न्युपागतं; पितृमातृपतिभ्रातृदत्तमध्यग्न्युपागतम् । आधिवेदनिकाद्यं च स्त्रीधनं परिकीर्तितम्.

अध्यंच् [अधि-अंच्-क्विप्] 1 Tending upwards; superior, eminent. -2 One who obtains or acquires.

अध्यंडा [अधिकमंडमिव बीजं यस्याः सा] N. of two plants(अजशृंगी)Carpopogon Pruriens, and भूम्यामलकी Flacourtia Cataphracta.

अध्यधि *ind.* On high (acc.); °धि लोकं Sk.

अध्यधिक्षेपः [अधिकः अधिक्षेपः] Excessive abuse or censure, gross abuse; Y. 3. 228.

अध्यधीन *a.* [आधिक्येन अधीनः] Completely subject or dependent, as a slave; नाध्यधीनो न वक्तव्यो न दस्युर्न विकर्मकृत् । Ms. 8. 66 (Kull. अत्यंतपरतंत्रो गर्भदासः).

अध्यय, अध्ययनं &c. See under अधी.

अध्यर्ध *a.* [अधिकमर्धं यस्य] Having an additional half; एकाधिकं हरेज्ज्येष्ठः पुत्रोऽध्यर्धं ततोऽनुजः Ms. 9.117; शतमध्यर्धमायता Mb., i.e. 150; °योजनशतात् Pt. 2. 18. (In comp. with a following noun) Amounting to or worth one and a half; °कंस amounting to one and a half Kamsa; so °काकिणीक, कार्षापण-णिक, °खारीक, °पण्य, °पाद्य, °प्रातिक, °माष्य, °विंशतिकीन, °शत-त्य, °श-शा-तमान °शाण, °शाण्य, °शूर्प, °सहस्र, °सौवर्ण &c. (P. V.1. 28-35.). —र्धः Wind (यदस्मिन् इदं सर्वं अध्याध्नोत् अधिकमवर्धयत् तेन अध्यर्धः पवनः इति स्थितम् Bri. Up.).

अध्यर्बुदं [अधिकं or अधिजातं अर्बुदं] A tumour, goitre; यज्जायतेऽन्यत्खलु पूर्वजाते ज्ञेयं तदध्यर्बुदमर्बुदज्ञैः Susr.

अध्यवसो 4 P. 1 To determine, resolve; कथमिदानीं दुर्जनवचनादेवं अध्यवसितं देवेन U. 1; अतुर्लभं मरणमध्यवसितं K. 171; किमध्यवस्यंति गुरवः Ve.1; अभिधातुमध्यवससौ न गिरा Śi. 9.76; resolve or mean to do.-2 To attempt, exert, undertake; मा साहसं अध्यवस्यः Dk. 123; व्रतं दुष्करमध्यवसितं H. 1.-3 To grapple with.-4 To conceive, apprehend, think; अकार्यं कार्यवदध्यवस्य Dk. 86.

अध्यवसानं [भावे-ल्युट्] 1 Effort, determination &c. See अध्यवसाय.-2 (In Rhet.) Identification of two things (प्रकृत and अप्रकृत) in such a manner that the one is completely absorbed into the other; निगीर्याध्यवसानं तु प्रकृतस्य परेण यत् K.P.10; on such identification is founded the figure called अतिशयोक्ति, and the लक्षणा called साध्यवसाना. See K. P. 2.

अध्यवसायः 1 An attempt, effort, exertion; न स्वल्पमप्यध्यवसायभीरोः करोति विज्ञाननिधिर्गुणं हि H.1. v.l.; °सहचरेषु साहसेषु Dk. 161. -2 Determination, resolution; mental effort or apprehension; संभावनं नाम अस्तित्वाध्यवसायः P. VI. 2. 21. -3 Perseverance, diligence, energy, constancy; तत्कोयं पदे पदे महाननध्यवसायः U. 4 absence of energy or resolution, drooping of spirits; (with महानध्यवसायः as the reading, the meaning would be 'why this effort on your part *i. e.* to determine whether you should go or not, hesitation'.).

अध्यवसायिन् *a.* [सौ-णिनि] Attempting; resolute, persevering, energetic.

अध्यवसित *p. p.* Attempted, mentally apprehended, determined.

अध्यवहननं [अधि उपरि अवहननं] Beating again what is being threshed and peeled (पूर्वावघातेन वितुषीकरणेपि पुनरवघातः).

अध्यशनं [अधिकमशनं] Excessive eating, eating again before the last meal is digested; साजीर्णे भुज्यते यत्तु तदध्यशनमुच्यते Susr.

अध्यस्थि *n.* [अधिरूढमस्थि] A bone growing over another.

अध्यस् 4 P. 1 To place upon another, add or append to. -2 (In Phil.) To attribute or ascribe falsely, attribute the nature of one thing to another; सर्वो हि पुरोऽवस्थिते विषये विषयांतरमध्यस्यति, बाह्यधर्मानात्मन्यध्यस्यति S. B.